

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران چهارشنبه ۳ آذر ۱۴۰۰ - ۱۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۲ سال بیست‌وسوم - شماره ۶۳۵۶ - ۱۶ صفحه قیمت: ۲۰۰۰ تومان

 یادداشت سیاسی
رسول سنائی‌راد

بسپج و مفاهیم استقلال و آزادی

استقلال و آزادی جزو شعارهای اصلی انقلاب اسلامی به حساب می‌آید که ضمن نفی سلطه بیگانگان و استعمارگران، از هر گونه طاغوت و دیکتاتوری داخلی نیز ابراز برائت می‌کند. در واقع این شعارها مبنای حاکمیت خارجی کشور، یعنی نفی هر گونه تبعیت و وابستگی آن در برابر قدرت‌های خارجی و تضمین‌کننده شخصیت حقوقی برابر و مستقل در روابط بین‌المللی می باشد و هر گونه دیکتاتوری، اجبار و قید و بندی را جز عبودیت خدای سبحان بر نمی‌تابد. درواقع این شعارها که در قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز گنجانده شده، لازم و ملزوم یکدیگر هستند. استقلال بدون آزادی دوم نمی‌آورد و آزادی بدون استقلال نیز بی‌معناست و نوعی وابستگی و بردگی است و هر دو در سایه حفظ تمامیت ارضی و حاکمیت نظام سیاسی مستقل مقدور خواهند بود. بی‌تردید می‌توان کشور ایران را یکی از مستقل‌ترین و آزادترین کشورها به شمار آورد که این آزادی و استقلال امروزی آن حاصل انقلاب اسلامی به رهبری حضرت امام خمینی (ره) است | **صفحه ۲**

 یادداشت اقتصادی
کامران رشیدی

رابطه اقتصادی ایران و چین جابر برای توسعه دارد

در یک نگاه کلی، حضور ایران و چین را در بسترهای روابط حقوقی، در سه وجه اصلی می‌توان متجلی دانست؛ منظومه حقوقی جهان‌گستر (جهانی)، منظومه حقوقی منطقه‌ای یا چندجانبه و دست آخر منظومه حقوقی دوجانبه. در نظم نخست، هر دو کشور در محبت کشورهای دیگر سال‌های سال است که پدیدار شده و تعین یافته‌اند و در نظم سنخ دوم نیز وضعیت تا حدی اینچنین بوده علاوه بر ترتیبات پیشین، در ايام اخیر، الحاق مهین عزیزمان به سازمان همکاری‌های شانگهای بر آن افزوده شد. روند ورود دو کشور به ترتیبات موافقتنامه‌ای و قراردادی سنخ سوم پس از برپایی فصل جدید روابط دو کشور، به ویژه در دو دهه اخیر، خیز نسبتاً قابل توجهی داشته است. در این عرصه و در طول چند ماه سپری شده، آنچه بیشتر توجه اذنان را به خود خوانده، همان ورود به «برنامه همکاری‌های جامع ۲۵ساله» است که در آستانه سال جاری رونمایی شد | **صفحه ۴**

 یادداشت ورزشی
فریدون حسن

ورزش به عدالت در توزیع بودجه نیاز دارد

دیروز رئیس مجلس از توجه خاص به امر ورزش سخن گفت و تأکید کرد که «اخصاص بودجه مناسب و خوب برای ورزش از اهداف مجلس است». اینکه ورزش در اولویت نگاه مسئولان بلندپایه کشور باشد را باید به فال نیک گرفت. این مسئله را هم که مسئولان ورزش از هر فرصتی برای نشان دادن علاقه خود به ورزش و توسعه آن استفاده می‌کنند را باید با دید مثبت به آن نگاه کرد، اما در این میان چند نکته قابل تأمل وجود دارد. اول اینکه مسئولانی که چنین سخنانی را در حمایت از ورزش و توجه به آن ایراد می‌کنند حواس‌شان باشد که این حرف‌ها و قول‌ها و وعده و وعیدها صرفاً منحصر به همان مراسمی که در آن صحبت کرده‌اند، نباشد و جنبه عملی هم پیدا کنند. بدیهی است، ورزش و ورزشکاران تا دلالت نخواهد از این دست حرف‌ها زاید شنیده‌اند و با مسئولان ریز و درشت هم عکس‌های یادگاری زیادی دارند، ولی تاکنون کمتر دیده شده که این حرف‌ها عملی شود | **صفحه ۱۳**

 ویژه جوان

مرگ بر امریکا گفتیم وزاینده رو دخشک شد!

محمد تقی فاضل ميبدي، کنشگر سياسي اصلاح طلب که در رسانه‌های اصلاح طلب با عنوان «استاد حوزه و دانشگاه» یادداشت می‌نویسد، اخیراً طی یادداشتی در روزنامه آرمان ملی ادعای جالبی طرح کرده و آن اینکه «تا سیاست خارجی ما با تیغ تجدیدنظر، جراحی نگردد، نه تنها بحران آب که هیچ بحرانی در ست حل نخواهد شد.» او یادداشت کوتاهش را با استهزای بنیان تمدن نوین اسلامی شروع کرده، به تمدن ۷ هزار ساله ایران پرداخته و سپس مدعی شده که حدود نیم قرن (از قضا نزدیک به عمر جمهوری اسلامی) است که هیچ خشکشدن آب‌های زیرزمینی در حال نابود کردن این تمدن هستند و سپس آن را به شعارهای انقلاب اسلامی ربط می‌دهد و بعد سیاست خارجی ایران را نقد می‌کند و یادداشتش را با مدح مذاکره و امید به رفع تحریم‌ها به پایان می‌برد | **صفحه ۲**

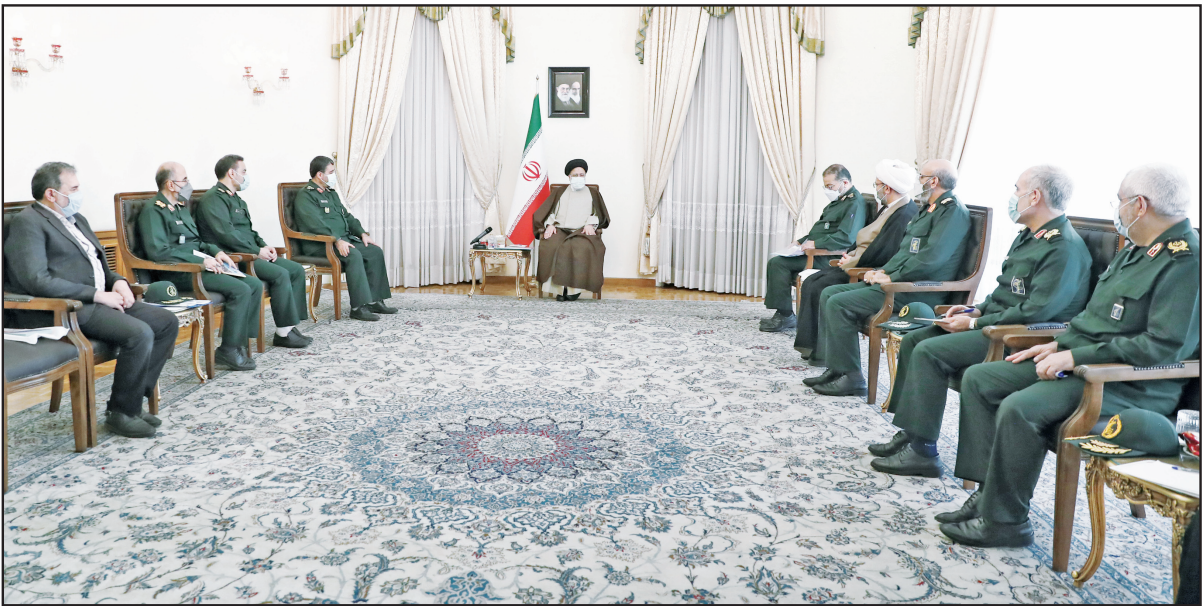
امریکاشکست حداکثری راپذیرد

خطیب‌زاده: تصمیم عاقلانه امریکا در پایان دادن به شکست حداکثری شاید برای برجام نتیجه‌بخش باشد

اسلامی در نشست خبری از قول گروسی:

آژانس هیچ انحرافی در برنامه هسته‌ای ایران نیافت

■ در حالی که هفته آینده مذاکرات هسته‌ای در وین برگزار می‌شود، رافائل گروسی، دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دوشنبه شب وارد تهران شد و با مقامات ایرانی دیدار و گفت‌وگو کرد. محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران پس از دیدار و گفت‌وگو با گروسی در جمع خبرنگاران به تشریح ریزی‌های انجام شده پرداخت و گفت گفت‌وگوهایی را درباره مسائل موجود و توسعه همکاری‌ها در دستور کار قرار دادیم. وی افزود: «نکته حائز اهمیتی که برای ما و آژانس مطرح است این است که مسائل فیمابین ایران و آژانس مسائل فنی است و مسائل سیاسی و نفوذهای توطئه‌آمیزی را که دشمنان

یادداشت‌محیطی

رئیس جمهور در دیدار رئیس و جمعی از مسئولان سازمان بسپج:

مسئولیت پذیری بسپج رمز صیانت از نظام اسلامی است

■ رئیس‌جمهور روز گذشته در دیدار رئیس سازمان بسپج مستضعفین و جمعی از فرماندهان این سازمان ضمن تبریک هفته بسپج، اظهارداشت: جریان فراگیر بسپج به واسطه مسئولیت‌پذیری و خطر پذیر بودن و حضور در صحنه، به رمز صیانت از نظام اسلامی تبدیل شده است.

رئیس‌جمهور با اشاره به فراگیری و اطمینان بخش بودن بسپج برای ملت ایران، گفت: در رأس این مجموعه انقلابی، رهبر معظم انقلاب و در بدنه آن، اتحاد مردم کشور حضور دارند و بسپج فراتر از جریانات سیاسی و حزبی و گروهی، آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب و خدمت بی منت به مردم را پیگیری می‌کند و باعث اطمینان خاطر مردم است همچنان که با حضور و نظارت در بازار باعث ایجاد آرامش در بازار شد.

دکتر نرئیس‌ی تلاش برای تقویت مأموریت‌های بسپج در مسیر رفع مشکلات مردم را ضروری دانست و گفت:جریانات معاند به‌دنبال انحراف در فکر، اندیشه و عمل و در

■ فرمانده کل سپاه: بسپج و ظهور آن یک نشانه از اعجاز ذهنی رهبر کبیر انقلاب اسلامی است. امام خمینی با ژرف اندیشی و نگاهی ملکنوی توانست به یک شاهکار بزرگ یعنی طلوع یک خورشید در سپهر انقلاب اسلامی یعنی بسپج مستضعفین دست بزند. بعدها که زمان گذشت و حجم فاصله‌ها روشن و شکوه ما در قله‌های انقلاب اسلامی مشخص شد، فهمیدیم این خلّاقیت و ذکاوت ذهنی چه نهدی را روی زمین ایجاد کرد که فرمول گذر انقلاب از سختی‌ها بوده است | **صفحه ۲**

■ در حالی که بنا بود مدارس از اول آذر ماه به شکل حضوری برگزار شود و اغلب والدین و حتی بسیاری از دانش آموزان هم از حضور دوباره سر کلاس‌های درس حضوری خوشحال بودند، دبیر کمیته علمی مقابله با کرونا در کشور از بازنگری روند بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها خبر می‌دهد. این بازنگری برای پیشگیری از احتمال وقوع موج‌های جدید کرونا در کشور

بسپج برنامه ۵ساله برای تأمین آب و مسکن محرومان دارد

رئیس سازمان بسپج سازندگی در گفت‌وگو با «جوان»؛ بسپج طرحی را به نام طرح جامع مردم‌پایه در همه روستاها و محلات حاشیه شهر دنپال می‌کند که بر اساس این طرح که از امسال آغاز شده در ۱۰هزار و ۲۸۲ روستا به مدت پنج سال اقداماتی در زمینه آب شرب و کشاورزی و مسکن محرومان انجام می‌شود | **صفحه ۸**

■ بسپج جامعه زنان کشور چند سالی است که در حوزه مهارت‌افزایی و اشتغالزایی برای زنان و دختران جوان فعالیت‌هایی را شروع کرده است و امسال هم طرح جامعی را به نام «طرح فدک» در راستای توسعه مشاغل خانگی به تمامی پایگاه‌های مقاومت در سراسر محلات کشور داریم | **صفحه ۷**

جایگاه «نهاد علم» در کشور ما دقیقاً کجاست

تحلیلی بر جایگاه «نهاد علم» در ایران
واهمیت فرمان رهبر انقلاب در یافتن راه‌حل علمی مشکلات

■ غلامرضا صادقیان / سردبیر
«مسئله علم» در کشور ما از گذشته چالشی بزرگ بین «صاحبان علم» و «مدیران کشور» ایجاد کرده که با گذشت زمان بزرگ‌تر هم شده است. مدعیان صاحبان علم این است که «نهاد علم» در ایران مورد بی‌مهری، بی‌احترامی و بی‌استعدادی بیشتر سیاستمداران و مسئولان کشور قرار گرفته، چون اگر چنین می‌بود، مشکلات ماثبات‌شده نمی‌شدن! این نوشته می‌کوشد ابعاد این ادعا و مشکل را تحلیل کند. کمتر سیاستمداری در جهان به قدر رهبر انقلاب اسلامی در سخنان خود از واژه علم استفاده می‌کند. بعدی می‌تأم در قوای سه‌گانه کشور جلسهای بر گزار شده باشد تا معلوم کنند این تأکیدات رهبری بر علم، چه وظیفه یا سهمی از کار بر دوش آنها می‌گذارد. حتی در محافل علمی و پژوهشی نیز شاید این مهم انجام نشود که برای مطالبه از دستگاه‌ها در عمل به این سخنان، حرکتی از خود نشان دهند. در حالی که سخنان رهبر انقلاب در دیدار اخیر خود با نخبگان برای قوای سه‌گانه یک وظیفه و برای دانشگاهیان و صاحبان علم یک فرصت استثنایی مطالبه‌گری برای خواسته‌های‌شان است. این سخنان رهبری باید حکم قطعی و لازم‌الاجرا شده‌شود و دستگاه‌ها خود را موظف به گزارش دهی ماهانه و سالانه درباره روند علمی کردن دستگاه خود و سپردن وظیفه حل مشکلات به دانشگاه‌ها-آن‌هم بدون غش- بدارند. بزرگ‌ترین خسارت قوای سه‌گانه و نهادهای حکومتی آن است که این سخنان رهبری را توصیه‌ای مشفقانه یا دلسوزانه‌بیندازند یا جلساتی نمایشی بر گزار و بعد از اندکی فراموش کنند. رهبر انقلاب در دیدار نخبگان تأکید شدید داشتند که هر مسئولی را محل علمی دارد. ایشان از مسئله آب، محیط زیست، ترافیک، آسیب‌های اجتماعی، اعتیاد، طلاق، حاشیه‌نشینی، هجرت از روستاها و تخریب روستاها، اداره کشور، مشکلات نظام پولی، نظام مالی، نظام مالیاتی، بانک‌ها و موانع رشد تولید، نام‌برند و تأکید کردند: «بپناه راحل علمی دارد. اینها باید از طریق علم روشن شود.»

پس از این سخنان در همین زمینه با برخی اساتید فلسفه علم کشور گفت‌ووهایی داشتم. می‌دانستم که ایشان به صورت پیش‌فرض معتقدند که با «نهاد علم» در کشور بی‌مهری می‌شود و حتی اگر رهبر انقلاب بارها بر سپردن مشکلات به دست‌باکلیات علم اصرار و تأکید بورزند، در عمل مدیران کشور خود را می‌کنند و لذا مشکلات کشور حل نمی‌شود، بلکه وابسته‌شود. عده بحث‌ها حول این محورهاست:
۱- نظام مدیریتی مادر استخدام دانشمندان، خساست می‌ورزد زیرا بعضاً رفتار فساد است و دانشمندان شریف، سدد و مانعی برای این فساد هستند. وجود یک دانشمند تراز اول در رأس یا در کنار مدیر یک مجموعه بزرگ، مانع بسیاری از رفتارهای شبه‌علمی و غیرسازنده و ثبات‌نای مدیریتی است و این چیزی نیست که برخی از مدیران ما مطالب آن باشند.
۲- نظام استخدام مدیران، برخی دانشمندان جوان را با بهانه‌های غیرعلمی و در مراحل گزینش کنار می‌گذارد. در حالی که اگر فردی بدون صلاحیت کامل علمی صرفاً به خاطر داشتن شرایط «تعداد» که آن گرفته شد، دو ایراد به آن وارد است. اول آنکه وقتی کسی بدون صلاحیت علمی کاری را می‌پذیرد، این بزرگ‌ترین بی‌تعهدی اوست و صلاحیتش همین‌جا خدشه‌دار می‌شود. دوم اینکه دستگاه‌ها باید بدانند اگر عالمان و دانشمندان را به کار گیرند، آنان به خاطر شرافت ذاتی خود کمتر از هر مدیر بی‌دانشی فسادزا خواهند بود و در اینجا شرط خودبه‌خود، رعایت می‌شود. به سخن مولای علی «هیچ شرافتی همچون علم نیست». پس به دنبال شرافتی بالاتر از علم برای تضمین تعهد نگردید.
۳- علاوه بر اینکه «نهاد علم» مورد بی‌مهری است، «نهادهای غیرعلمی» مورد مهر و توجه‌اند و از حمایت ضمنی و گاهی صریح رسانه‌های ملی و مراکز و سازمان‌ها بر خور دارند. توضیح صدقایی اینکه ما برای ساخت موشک بی‌کیو کاست به علم روز، عمل می‌کنیم چون اولاً می‌خواهیم این موشک با دقت به هدف بخورد و ثانیاً در جایی غیر از دانشگاه‌های هوافضا ادعایی برای ساخت و هدایت موشک ندارند و دانش سنتی یا دانش موزی آن موجود نیست اما در موضوعات دیگر مدعیان علم و شبه‌علم فراوانند چنانکه یک فرد منبری بدون ترس سوار بر هواپیما می‌شود اما واکسن هراسی می‌کند و یک واکسن‌سپور سخن می‌گوید! این را اهل علم نمی‌پذیرند. وقتی شما سوار هواپیما می‌شوید یعنی به صدا دانش تجربی که با کمک هم آن هواپیما غول پیکر را از جا بلند می‌کند و دوباره به زمین می‌نشانند، اعتماد کرده‌اید، پس نمی‌توانید به یک بخش دیگری از ساختار علم تجربی نوبن که پزشکی و واکسن‌سپور است، بی‌اعتماد باشید. زیرا بخش‌های مختلف علم یکدیگر را تأیید و حمایت می‌کنند و یک مسیر واحد را با روش‌شناسی واحد می‌پیمایند. همان روشی که دانش تولید و هدایت هواپیما را تأیید کرده است، دانش در مان‌پیماری‌ها و واکسن‌سپور را نیز تأیید می‌کند. شما با اطلاعات و مناسب برای یک منبر و عظ و خطابه نمی‌توانید مدعی بخشی از دانش پزشکی شوید و آن را دروغ و خطا بدانید، بدون آنکه تخصصی در آن داشته باشید و در واقع «تکذیب بالتصور» می‌کنید که باطل است اما هم‌زمان نظری و ایده‌ای در‌ساره هواپیما ندارید و به‌راحتی از آن استفاده می‌کنید! شما دچار مغالطه‌اید و از کرسی ادعاهای علمی باید پایین بیایید! اما همچنان مورد مهر برخی نهاده‌ها و رسانه‌ها هستید. این‌جاست که صاحبان علم از مهری که به «سخنان غیرعلمی» و حمایت از گویندگان می‌شود، شکایت دارند.

۴- دانشمندان کشور تاحدی به خاطر عملکرد خدوشان که متأثر از جو سیاسی و موقعیت خاص ایران در جهان است و بیش از آن به خاطر غرض‌ورزی‌های جناح‌های سیاسی، به‌ناحق و نادرستی در دست‌نهادهای سیاسی تقسیم شده‌اند که این خود راه استفاده از علم محض دانشمندان در حل مشکلات کشور را سد می‌کند. ما حتی یک روش ساده یعنی به کارگیری فراغ‌التحصیلان برتر دانشگاهی را در دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها و فرمانداری‌ها و استانداری‌ها برای حفظ آنها در مجموعه کشور و جلوگیری از مهاجرت‌شان انجام نداده‌ایم. واضح است که قرار نیست برای این حضور به نخبگان

۵- از عوارض و خسارت‌های بی‌مهری با «نهاد علم»، برخورد گزینشی و موقتی با علم است. فیلسوفان علم می‌گویند: «علم چیزی قبل اثبات نیست»، این یعنی فرضیه‌ها و گزاره‌های علمی فقط تا موقعی که نقض نشده‌اند، معتبر و قابل استنادند. به همین خاطر نهاد علم در کشور باید زنده و سازنده باشد تا علم ما قدیمی نشود و به چیزی که در جای دیگری نقض و رد شده است، پایبند نمانیم. یک نمایی شاید حسن بستر مقابل رودخانه‌ها و خشک کردن بستر آنها برای برخی فرضیه‌های علمی توجیه و پذیرفته می‌شد. امروز شاید علم خلاف آن را ثابت کند و ده‌ها خسارت برای چنین اقدامی بر شمرد. باید دولت در برنامه‌های محیط‌زیستی و منابع آب کشور از آرشو گزارش‌های علمی استفاده کرد. باید در علم «هیزر» باشیم و در لبه مرز دانش دنیا حرکت کنیم. این چیزی است که اکنون در کشور کم شده است. جهان سرعت شتابنده‌ای را در پیشرفت علمی دارد. در برخی علوم مثل پزشکی، داده‌های علمی کل آن دانش هر سه سال یکبار دو برابر می‌شود. در چنین روندی چگونه می‌توان با علم گزینشی و فرسایشی برخورد کرد؟
۶- تصمیمات آخر هر نهاد یا سازمانی را باید به محک علم گذاشت. نمونه‌ای از این کار را در آغاز کرونا شاهد بودیم. ابتدا برخی متولیان حرح‌های مطهر و برخی کسانی که از هر وادی و دری وارد می‌شوند و حرف می‌زنند، موضع سخت و سختی مقابل محدودیت‌ها گرفتند. اما پس از آنکه رهبری اجرای مصوبات ستاد علمی مبارزه با کرونا را برای همه لازم‌دانستند، این افراد هم عقب‌نشستند. باین حال کرونا یک مورد مطالعاتی در شناخت جنگ علم و شبه‌علم در کشور شد و هنوز هم این جنگ ادامه دارد. برای همین، تصمیمات یک سازمان ملی در نهایت باید به تأیید دانشمندان برسد. گفته می‌شود در یکی از دانشگاه‌های معتبر غربی به نام دانشگاه جانز هپس، مشاغل را که می‌توانند در آینده با فراغ‌التحصیلی در مقاطع مختلف رشته تحصیلی خود به دست آورند، معرفی می‌کنند. اما به دانشجویان فلسفه علم جمله جالبی می‌گویند: «رای شما جای مشخصی در کشور به عنوان شغل وجود ندارد، اما آن سازمانی که دلانده وجود یک فیلسوف علم در رأس آن سازمان به‌قدر اهمیت دارد، خود آن سازمان ضرر کرده است و نه فیلسوف علم». حال می‌پرسیم سهم فیلسوفان علم کشور در مناصب حساس تصمیم‌گیری کشور چقدر است؟! در همین ستاد کرونا تعداد افراد امنیتی و نظامی و برخی روحانیون قضایی و غیرقضایی چقدر است و تعداد دانشمندان چقدر؟ چرا نباید تصمیمات علمی این ستاد با از یابی فلسفی یک فیلسوف علم نیز همراه شود؟ و چرا تصمیماتی که متخصصان علمی این ستاد می‌گیرند گاهی با یک اشاره در غیر علم نقض می‌شود؟ اگر بخواهیم بدانیم جایگاه علم در کشور کجاست باید دید قدر دانشمندان و فیلسوفان علم چقدر است. چرا رهبری از خود ر و سازمان می‌خواهد که دانش‌پندان شوند اما از موشک‌سازان نمی‌خواهد؟ زیرا آن نهاد موشک‌ساز از ابتدا ر نظر خود ایشان که اهمیت علم در تمامی سخنانشان متبلور است، بالنده شد و این نهاد خود ر و ساز رینظر جاعلان واقعیت‌های علمی اشاره اخیر رهبر انقلاب درباره اینکه باید سریعاً جزو ۱۰ کشور برتر جهان در هوش مصنوعی شویم، هشدار ی به علم‌ستیزان است. به خوبی می‌دانیم که در کدام محافل علیه همین دانش جدید هوش مصنوعی مقاومت و ستیزه دارند.

دولت و قوای دیگر و نهادهای نظامی و حکومتی باید سریعاً تکلیف خود را با فرمان جدید رهبری برای یافتن راه‌حل‌های علمی برای همه مشکلات کشور روشن کنند و بدانند این روز به روز با در صدر نشاندن «نهاد علم» ممکن نخواهد بود.